

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 16.09.2022 r.

Znak: ZPS-3.431.12.13.2022.KC-Ś

**Pan
Stanisław Stępień
Starosta Pyrzycki**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 23 – 26 sierpnia 2022 r. została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym w powiecie pyrzyckim. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pyrzycach przy ul. Lipiańskiej 4 oraz w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach przy ul. Młodych Techników 7. Kontrolę, na podstawie upoważnienia nr 43/2022 z 18 lipca 2022 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Karolina Czaja – Śmietana – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem oraz Patrycja Matuszewska – inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji zadań nałożonych na powiat przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 26 sierpnia 2022 r. oraz realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 4 – 8 listopada 2019 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach i w dniach 12 – 13 listopada 2019 r. w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej kontrolowanych zagadnień, informacji udzielonych przez Starostę Pyrzyckiego, Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach oraz pracowników centrum.

Akta kontroli str. 1 – 11

Działalność powiatu pyrzyckiego w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami³.

Kontrolujący ustalili, że dokumentacja rodzin zastępczych znajduje się w pomieszczeniach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach i jest chroniona przed dostępem osób nieupoważnionych.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez powiat pyrzycki następujących zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Opracowanie i realizacja 3 - letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie w powiecie obowiązywały dwa programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej, tj.: obowiązujący w latach 2019 – 2021, przyjęty Uchwałą Nr VI/35/19 Rady Powiatu w Pyrzycach z dnia 24 kwietnia 2019 r. oraz opracowany na lata 2022 – 2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXI/179/2022 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 30 marca 2022 r.

W obecnym programie brakowało zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, na co wskazano podczas kontroli. W programie ujęto coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych.

W okresie objętym kontrolą, w ramach realizacji ww. programów, powiat podejmował szereg działań, w tym m. in.:

- zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- promowanie wartości rodziny wśród lokalnej społeczności poprzez media, organizację festynów, konferencji, imprez rodzinnych,
- zapewnienie szkoleń dla kandydatów oraz osób pełniących już funkcję rodziny zastępczej,
- udzielanie wsparcia specjalistycznego rodzinom zastępczym,
- zapewnienie wsparcia finansowego dla rodzin zastępczych,
- tworzenie rodzin zastępczych.

W wyniku ww. działań rodziny zastępcze mają możliwość korzystania ze specjalistycznego wsparcia oraz szkoleń, są objęte pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, mają zapewnione świadczenia. Dzięki działaniom promocyjnym i współpracy z innymi podmiotami udało się również pozyskać i utworzyć nowe rodziny zastępcze.

Akta kontroli str. 12, 19 – 20, 23 – 27

2. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W ramach tworzenia warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych w powiecie podejmowano następujące działania:

- publikacja na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach ogłoszenia o naborze kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- organizacja cyklicznych festynów rodzinnych propagujących ideę rodzicielstwa zastępczego (01.06.2021 r., 01.06.2022 r.),
- podjęcie współpracy z przedstawicielami kościoła, ośrodków pomocy społecznej, straży miejskiej celem udostępnienia ogłoszeń o naborze kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej – w okresie objętym kontrolą przeszkolono 10 osób,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych – w kontrolowanym okresie zorganizowano szkolenia: „Jak bez oceniania przekazywać informację dziecku i jak lepiej zrozumieć dziecko w nowej sytuacji” (11 rodzin), „Dziecko w rodzinie” (6 rodzin), „Przemoc wobec dziecka” (10 rodzin),
- zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy prawnej i psychologicznej w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej.

W okresie objętym kontrolą w powiecie powstało 10 nowych rodzin zastępczych, w tym: 7 rodzin spokrewnionych, 2 rodziny niezawodowe oraz 1 rodzina zawodowa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach zatrudnia 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy, na dzień kontroli, swoim wsparciem obejmowali łącznie 43 rodziny zastępcze, w których przebywało 72 dzieci. Sześć rodzin zastępczych zostało objętych wsparciem pracownika organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Pozwala to stwierdzić, że liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej była adekwatna do liczby rodzin zastępczych na terenie powiatu. Sposób kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz funkcjonowanie rodzin zastępczych sprawdzono na podstawie analizy 10 przypadków rodzin zastępczych (rodzina:.....). Analizie poddano zgodność postępowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od momentu zgłoszenia się kandydatów wyrażających chęć ustanowienia ich rodziną zastępczą lub wydania postanowienia przez sąd do umieszczenia dzieci w tej rodzinie, a w szczególności: weryfikację spełnienia przez kandydatów wymagań określonych w ustawie, zweryfikowanie danych w rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym⁴, przeprowadzanie szkoleń, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, aktualizowanie co dwa lata zaświadczeń lekarskich potwierdzających, że prowadzący rodzinę zastępczą są zdolni do sprawowania opieki i opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, umieszczanie dzieci w rodzinach, przyznawanie rodzinom świadczeń, dokonywanie ocen rodzin, obejmowanie wsparciem koordynatora, udzielanie wsparcia i pomocy.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, utworzona przed okresem objętym kontrolą, na mocy postanowienia sądu. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Przed dokonaniem wstępnej akceptacji rodziny, organizator dokonał weryfikacji jej danych w rejestrze z dostępem ograniczonym, dodatkowo posiadał zaświadczenie, że rodzina nie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym. Rodzina przeszła szkolenie, obejmujące wymagany wymiar godzin, a organizowane przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, dodatek wychowawczy 500+. Na dzień kontroli w rodzinie było jedno dziecko.

Rodzina: rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, utworzona przed okresem objętym kontrolą (2013 r.). Rodzina przeszła szkolenie obejmujące wymagana liczbę godzin, organizowane przez Fundację „Mam Dom” w Szczecinie. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Rodzina objęta wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W kontrolowanym okresie rodzina otrzymała następujące wsparcie: zapewnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, poradnictwo prawne i psychologiczne, udział w szkoleniach. Wśród udzielonych świadczeń znalazły się: świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, świadczenia w związku z przyjęciem dziecka, utrzymanie lokalu mieszkalnego, świadczenia związane ze zdarzeniami losowymi, dodatek wychowawczy 500+, dodatek z powodu niepełnosprawności dziecka.

Na dzień kontroli w ww. rodzinie przebywało 9 dzieci, wśród nich:

⁴ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152).

- dziecko - przebywa w rodzinie od grudnia 2017 r., sytuacja prawna nie została uregulowana,
- dziecko - przebywa w rodzinie od sierpnia 2018 r., w październiku sytuacja prawna dziecka została uregulowana (odebranie władzy rodzicielskiej), jednakże z uwagi na fakt, że dziecko przebywa w rodzinie od pierwszych dni życia, a rodzice zastępczy zgłosili gotowość przysposobienia dziecka, pozostało ono w rodzinie,
- rodzeństwo - dzieci przebywające w rodzinie od stycznia 2022 r., ich sytuacja prawna nie została uregulowana,
- rodzeństwo - dzieci interwencyjnie umieszczone w rodzinie w lipcu 2022 r., sytuacja prawna nie została uregulowana.

Z uwagi na przekroczenie liczby dzieci w ww. rodzinie stwierdzono naruszenie art. 53 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W myśl art. 58 ust. 4 ustawy w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecka do czasu unormowania jego sytuacji (...). Spośród ww. dzieci tylko w 1 przypadku sytuacja prawna dziecka została uregulowana. Jednak z uwagi na dobro dziecka i ww. przesłanki, dziecko pozostawiono w pogotowiu. W związku z tym odstępuję od wydawania zalecenia w tym zakresie.

W przypadku, gdy przy umieszczeniu dzieci w ww. rodzinie dochodziło do przekroczenia ustawowego limitu liczby dzieci, pozyskiwano zgodę rodziny na przyjęcie dziecka oraz opinię w ww. zakresie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, utworzona w okresie objętym kontrolą. W aktach rodziny znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnienie przez nią wymagań określonych w art. 42 ust. 1 - 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzina przeszła szkolenie, obejmujące wymaganą liczbę godzin, organizowane przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej. Przed dokonaniem wstępnej akceptacji, organizator rodzinnej pieczy zastępczej sprawdził dane rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym, posiadał również poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 2 dzieci (rodzeństwo). Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, przekształcona w rodzinę zawodową w 2021 r. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie, opinie psychologiczne, informacja z rejestru z dostępem ograniczonym oraz poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. W momencie przekształcenia rodzina przeszła dodatkowe szkolenie. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 3 dzieci. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka oraz dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, powstała przed okresem objętym kontrolą. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie i opinie psychologiczne. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 1 dziecko. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie

rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka oraz dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza zawodowa od grudnia 2010 r. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie i opinie psychologiczne. W 2009 r. rodzina przeszła szkolenie organizowane przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 5 dzieci. Początkowo rodzina przyjęła dwuosobowe rodzeństwo, następnie na 1 wolne miejsce przyjęła trzyosobowe rodzeństwo. Przed jego umieszczeniem pozyskano zgodę rodziny oraz opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka, świadczenia związane ze zdarzeniami losowymi, świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, powstała przed okresem objętym kontrolą (2020 r.). W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie, opinie psychologiczne, informacja z rejestru z dostępem ograniczonym oraz poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. Rodzina przeszła szkolenie, obejmujące wymaganą liczbę godzin, organizowane przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 1 dziecko. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka oraz dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa powstała w okresie objętym kontrolą. W aktach rodziny znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnienie przez nią wymagań określonych w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej sprawdził dane rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym po dokonaniu wstępnej akceptacji, ale już wcześniej posiadał poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. Rodzina przeszła szkolenie w wymaganym wymiarze godzinowym, organizowanym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 1 dziecko. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą, zgodnie z obowiązującymi przepisami, otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka oraz dodatek wychowawczy 500+.

Rodzina: rodzina zastępcza niezawodowa, powstała w okresie objętym kontrolą. W aktach rodziny znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnienie przez nią wymagań określonych w art. 42 ust. 1 – 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej sprawdził dane rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym po dokonaniu wstępnej akceptacji, ale już wcześniej posiadał poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego. Rodzina przeszła szkolenie w wymaganym wymiarze godzinowym, organizowanym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 2 dzieci (rodzeństwo). Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała

świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka oraz dodatek wychowawczy 500+.

.....: rodzina zastępcza niezawodowa od 2009 r., przekształcona w rodzinę zawodową w roku 2020. W dokumentacji rodziny znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie i opinie psychologiczne. Rodzina przeszła szkolenie w wymaganym wymiarze godzinowym, organizowanym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 3 dzieci. Rodzina współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w okresie objętym kontrolą korzystała z następujących form wsparcia: poradnictwo prawne, psychologiczne, udział w festynie rodzinnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami otrzymywała świadczenia, w tym: świadczenia na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka, świadczenia związane ze zdarzeniami losowymi, świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego oraz dodatek wychowawczy 500+.

Na podstawie analizy ww. przypadków rodzin zastępczych stwierdzono, że organizator rodzinnej pieczy dokonywał ocen rodzin zastępczych zgodnie z obowiązującymi terminami, w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz z asystentem rodziny (w przypadkach, gdy rodzina biologiczna współpracowała z asystentem).

Akta kontroli str. 25 – 27, 52 – 161

3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli na terenie powiatu pyrzyckiego funkcjonowało 49 rodzin zastępczych, w tym: 31 rodzin zastępczych spokrewnionych, 13 rodzin zastępczych niezawodowych oraz 5 rodzin zastępczych zawodowych (w tym 1 pogotowie rodzinne). W powiecie funkcjonują 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze zapewniające po 14 miejsc dla dzieci.

W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej poza powiatem zostało umieszczonych 8 dzieci, w tym:

- jedno rodzeństwo czteroosobowe przebywa w rodzinie spokrewnionej, matka dzieci nie chce ich powrotu do domu rodzinnego, a ojciec nie żyje,
- jedno rodzeństwo dwuosobowe przebywa w rodzinie spokrewnionej,
- dwoje dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo – terapeutycznej w Gdańsku z uwagi na ich stan zdrowia.

Przed umieszczeniem w pieczy zastępczej rozdzielono jedno ośmioosobowe rodzeństwo. Czworo starszych dzieci przebywa w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu, a czworo młodszych w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Rozdzielenie rodzeństwa było następstwem braku możliwości wspólnego umieszczenia całego rodzeństwa w jednym miejscu. Dzieci utrzymują stały kontakt. Z dokumentacji przedstawionej podczas kontroli wynika, że obecnie podejmowane są działania na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

Na dzień kontroli w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci poniżej 10 roku życia, tj.:

- – umieszczony w placówce opiekuńczo – terapeutycznej z uwagi na ciężki stan zdrowia,
- – umieszczona w placówce opiekuńczo – terapeutycznej z uwagi na ciężki stan zdrowia,
- Rodzeństwo – umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu ze starszym rodzeństwem, w wyniku interwencji.

Na dzień kontroli jedno rodzeństwo czteroosobowe oczekiwało na umieszczenie w pieczy zastępczej (postanowienie sądu z 25.02.2022 r.). Jak wynika z informacji uzyskanych podczas kontroli, z uwagi na brak miejsc w pieczy zastępczej na terenie powiatu pyrzyckiego,

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach dwukrotnie wystąpiło do powiatów na terenie Polski z prośbą o możliwość umieszczenia rodzeństwa w pieczy zastępczej. Bez rezultatu. Jednocześnie mając na uwadze aktualną sytuację rodziny oraz opinię właściwego podmiotu organizującego pracę z rodziną wystąpił o zmianę postanowienia tak, aby dzieci pozostały w domu rodzinnym. Na dzień kontroli obowiązywało postanowienie sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej umieszczono 55 dzieci, w tym: 36 w pieczy rodzinnej (w tym 6 dzieci poza powiatem) oraz 19 w pieczy instytucjonalnej (w tym 2 dzieci poza powiatem). Trzydzieści dzieci opuściło pieczę zastępczą, wśród nich 9 powróciło do domów rodzinnych. Cztery dzieci zmieniło pieczę rodzinną na instytucjonalną, w tym ze względu na: śmierć rodzica zastępczego (1 dziecko), rezygnacja z pełnienia funkcji rodziny zastępczej (1 dziecko) oraz stan zdrowia dziecka (2 dzieci). Cztery dzieci zostało przeniesionych z placówki opiekuńczo – wychowawczej do rodziny zastępczej spokrewnionej. Głównymi przyczynami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej były: przemoc, niewydolność wychowawcza, alkoholizm, śmierć opiekunów.

W kontrolowanym okresie rozwiązano 9 rodzin zastępczych (5 spokrewnionych i 4 niezawodowe) ze względu na: powrót dziecka do rodziny (3 przypadki), usamodzielnienie dziecka (4 przypadki) oraz wnioski rodziny (2 przypadki). Nie było rodzin rozwiązanych wskutek orzeczenia sądu w związku z niewypełnianiem lub niewłaściwym wypełnianiem funkcji rodziny zastępczej.

Akta kontroli str. 28 – 51

4. Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Na terenie powiatu funkcjonują 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze, z których każda zapewnia po 14 miejsc dla dzieci. Placówki spełniają standard liczby i wieku wychowanków. Na dzień kontroli w placówce przebywało 29 wychowanków (przekroczenie liczby dzieci za zgodą Wojewody Zachodniopomorskiego). Dyrektor placówek posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Akta kontroli str. 50

5. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka prowadzi dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach na mocy upoważnienia Starosty Pyrzyckiego. Rejestr zawiera wszystkie elementy określone w przepisach i jest przekazywany do właściwego sądu.

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 4 – 8 listopada 2019 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach oraz w dniach 12 – 13 listopada 2019 r. w Starostwie Powiatowym w Pyrzycach.

- 1) weryfikować przed powierzeniem opieki nad dzieckiem rodziny zastępcze pod kątem zamieszczenia ich danych w rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.**

Realizację obowiązku weryfikacji danych rodzin zastępczych w rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym sprawdzono na podstawie analizy 3 przypadków rodzin zastępczych, które zostały utworzone w okresie objętym kontrolą.

Rodzina – rodzina utworzona na mocy postanowienia sądu z dnia 26.11.2021 r., zgłosiła się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach 30.11.2021 r. Od tego dnia centrum rozpoczęło procedurę kwalifikacyjną, 05.01.2022 r. pozyskano poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, następnie 10.02.2022 r. sprawdzono dane rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym, ostatecznie organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał wstępnej akceptacji rodziny dnia 10.02.2022 r. Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

Rodzina – rodzina utworzona na mocy postanowienia sądu z dnia 24.02.2021 r., zgłosiła się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach dnia 27.02.2021 r. Od tego dnia centrum rozpoczęło procedurę kwalifikacyjną, dnia 16.03.2021 r. pozyskano poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, następnie dnia 11.05.2021 r. zweryfikowano dane rodziny w rejestrze z dostępem ograniczonym, ostatecznie organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał wstępnej akceptacji rodziny 16.03.2021 r. Zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

Rodzina – rodzina zgłosiła się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach dnia 18.01.2022 r., dnia 01.02.2022 r. przedstawiła poświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, a dnia 17.02.2022 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał wstępnej akceptacji rodziny. Zalecenie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 92, 136, 144, 193

2) przekazywać ośrodkowi adopcyjnemu dokumentację wskazaną w art. 139a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku dzieci, których sytuacja uzasadnia zakwalifikowanie ich do przysposobienia.

Realizację ww. zalecenia pokontrolnego sprawdzono na podstawie analizy 12 przypadków dzieci przebywających w pieczy zastępczej, których sytuacja uzasadnia zakwalifikowanie ich do przysposobienia. We wszystkich przypadkach organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazał ośrodkowi adopcyjnemu pełną dokumentację dzieci, określoną w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Należy zatem stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w tym zakresie zostało zrealizowane.

akta kontroli str. 162 – 164, 193

3) dochodzić świadczeń alimentacyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej ponad rok, o czym mowa w art. 38 ust. 2 ustawy.

Realizację ww. zalecenia pokontrolnego sprawdzono na podstawie analizy 19 przypadków dzieci przebywających w pieczy zastępczej ponad rok. W 15 przypadkach dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach złożył do właściwego sądu pozew o alimenty na rzecz dziecka, wraz z uzasadnieniem i opinią właściwego podmiotu organizującego pracę z rodziną. W pozostałych 4 przypadkach pozew nie został złożony z uwagi na: śmierć matki i bark ustalonego ojcostwa (2 przypadki), śmierć rodziców (1 przypadek), wcześniejsze zasądzenie alimentów od ojca i złożenie pozwu wobec matki przez rodzinę zastępczą (1 przypadek). Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w omawianym zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 165 – 168, 193

4) dokonywać oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zgodnie z terminami określonymi w art. 131 ust. 1 ustawy.

Realizację ww. zalecenia pokontrolnego sprawdzono na podstawie 10 przypadków dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. We wszystkich przypadkach ocen dokonano zgodnie z obowiązującymi terminami. Należy zatem stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w ww. zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 169 – 188, 193

5) składać do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń, celem uregulowania sytuacji prawnej wobec dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, w stosunku do których, w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia w pieczy zastępczej nie poinformowano sądu o możliwości powrotu do rodziny w myśl art. 47 ust. 7 ustawy.

Realizację ww. zalecenia pokontrolnego sprawdzono na podstawie 11 przypadków dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w okresie od 01.07.2019 r. (początek okresu objętego kontrolą minus 18 miesięcy) do 26.01.2021 r. (data kontroli minus 18 miesięcy) i nadal w niej przebywających. W 9 analizowanych przypadkach organizator rodzinnej pieczy zastępczej złożył właściwy wniosek, wraz z opinią koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w 8 przypadkach dołączono opinię właściwego podmiotu organizującego pracę z rodziną. W 1 przypadku brakowało opinii ośrodka pomocy społecznej z uwagi na fakt, że w momencie złożenia wniosku do sądu, ojciec dziecka przebywał w zakładzie karnym, a matka zmarła. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach wystąpiło do właściwego ośrodka pomocy społecznej o opinię na temat rodziny biologicznej dziecka po opuszczeniu przez ojca zakładu karnego. Z uwagi na powyższe należy stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w omawianym zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 189 – 191, 194

6) zachować ciągłość w realizacji 3 – letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie w powiecie obowiązywały dwa programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej, tj.: obowiązujący w latach 2019 – 2021, przyjęty Uchwałą Nr VI/35/19 Rady Powiatu w Pyrzycach z dnia 24 kwietnia 2019 r. oraz opracowany na lata 2022 – 2024 przyjęty Uchwałą Nr XXXI/179/2022 Rady Powiatu Pyrzyckiego z dnia 30 marca 2022 r. Oba programy zostały uchwalone na lata, pierwszy obowiązywał do końca 2021 r., drugi obejmował okres od początku 2022 r. Ponadto powiat w sposób ciągły realizował zadania ujęte w ww. programach, zatem należy stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w tym zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 12, 194

7) upoważniać do sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z zapisami ustawy .

Zgodnie z art. 38b ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej sprawuje zarząd powiatu, który może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli członka zarządu powiatu, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej powiatu. W powiecie pyrzyckim kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej sprawuje Wicestarosta Powiatu Pyrzyckiego na mocy Uchwały nr 23/2020 Zarządu Powiatu Pyrzyckiego z dnia 19 marca 2020 r. w sprawie udzielenia upoważnienia do sprawowania kontroli nad organizatorem

rodzinnej pieczy zastępczej. Należy zatem stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w omawianym zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 192, 194

8) sprawować kontrolę nad rodzinami zastępczymi przez osoby uprawnione.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38b ust. 1 i 2) kontrolę nad rodzinami zastępczymi sprawuje zarząd powiatu, który może upoważnić, w formie pisemnej, do sprawowania kontroli członka zarządu powiatu, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej powiatu. W powiecie pyrzyckim kontrolę nad rodzinami zastępczymi sprawuje dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach na mocy Uchwały nr 20/2016 Zarządu Powiatu Pyrzyckiego z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi. Należy zatem stwierdzić, że zalecenie pokontrolne w ww. zakresie zostało zrealizowane.

Akta kontroli str. 192, 194

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości	- niezrealizowane postanowienie sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, - przekroczenie liczby dzieci przebywających w tym samym czasie w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego
przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości	niewystarczająca liczba miejsc w pieczy zastępczej
skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości	niezabezpieczenie pieczy zastępczej dla dzieci
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości	Starosta Pyrzycki, dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pyrzycach
uprawnienia jednostki kontrolowanej	jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	3/2022
wystąpienie otrzymują	1) Starosta Pyrzycki 2) a/a

W celu podniesienia efektywności pracy powiatu pyrzyckiego w zakresie pieczy zastępczej **wydaje zalecenia znaczące**

- 1) realizować postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej bez zbędnej zwłoki,
- 2) nie przekraczać liczby dzieci przebywających w tym samym czasie w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

W przypadku braku zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

.....

Na oryginale właściwe podpisy.